

STAROSTLIVOSŤ O VYPRÁZDŇOVANIE MOČOVÉHO MECHÚRA

CIEĽ

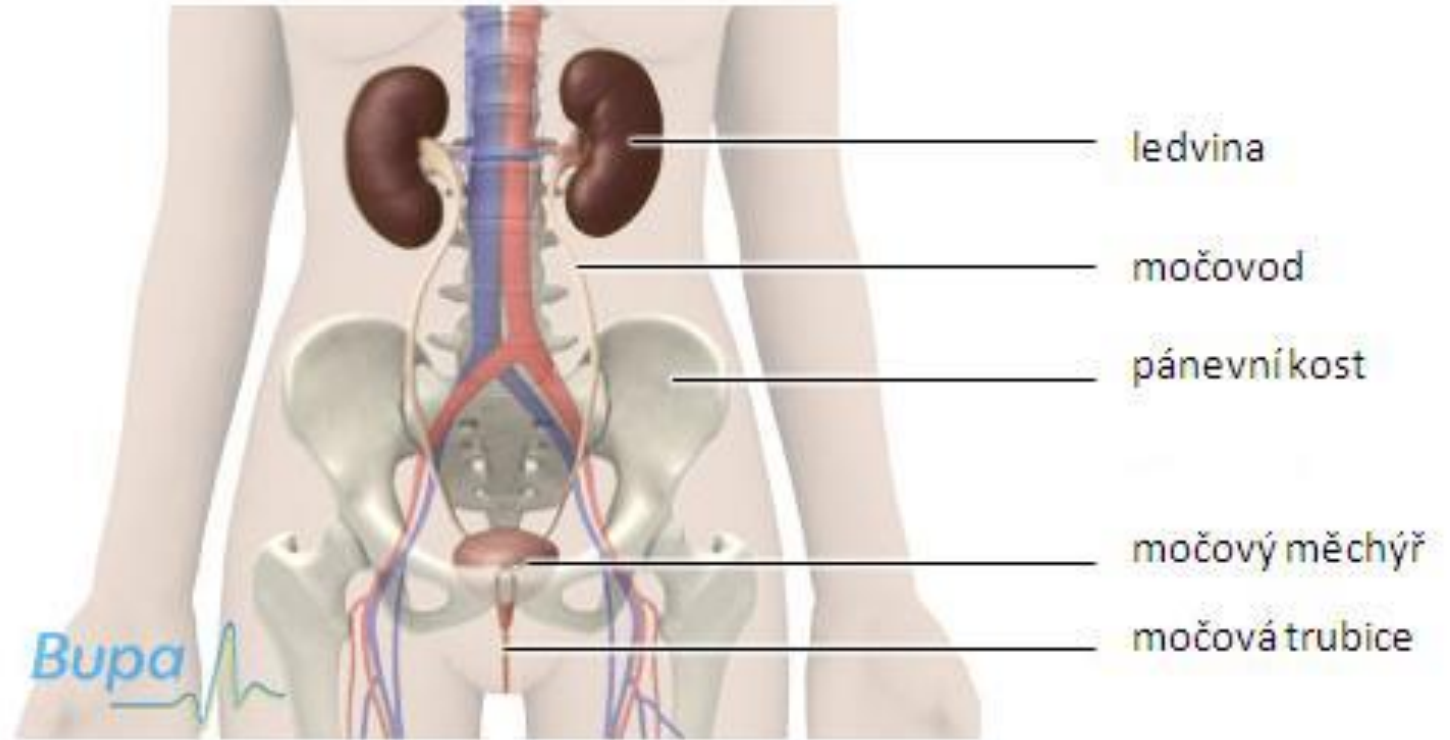
- Objasniť fyziológiu vyprázdňovania moču
- Vysvetliť patologické zmeny pri vylučovaní moču
- Vymenovať a popísať druhy močových katétrov
- Popísať a demonštrovať katetrizáciu močového mechúra priamym a permanentným katétrom
- Popísať potencionálne komplikácie spojené s katetrizáciou močového mechúra
- Popísať a demonštrovať výplach močového mechúra a močového katétra
- Charakterizovať čistú intermitentnú katetrizáciu
- Popísať starostlivosť o suprapubický katéter

OŠETROVATEĽSKÝ ŠTANDARD

- Ošetrovateľský štandard č. 31 Katetrizácia moču priamym katétrom u ženy
- Ošetrovateľský štandard č. 32 Zavedenie permanentného (retenčného) močového katétra u ženy
- Ošetrovateľský štandard č. 33 Výplach močového katétra a výplach močového mechúra

VYPRÁZDŇOVANIE MOČU

- Základné vitálne funkcie
- Močom sa z tela vylučujú toxické látky
- Udržiava sa tak stálosť vnútorného prostredia

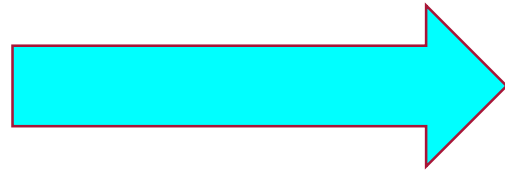
MOČENIE – MIKCIA

- Vyprázdňovanie močového mechúra vo vhodnom čase na vhodnom mieste
- Neurohumorálny proces
- Centrum močenia - v chrbtícovej mieche 2. – 4. driekový stavec
- Centrum kontroly močenia - mozgová kôra

DIURÉZA

- Objem vylúčeného moču za určitý čas

- Dospelý

1500-2000ml/24h

- Deti

300-1500ml/24h

- Fyziologicky močíme 5 a viac krát denne

- Hodinová diuréza

60ml/hod

VYLUČOVANIE MOČU OVPLYVNĽUJE

- Rast a vývin
- Psychosociálne faktory (intimita, tečúca voda, , čas, prostredie)
- Strava a tekutiny
- Lieky
- choroba

Diuretiká

PORUCHY VYLUČOVANIA MOČU

- **Polyúria** –

Nad 2500ml/24hod

- **Oligúria** –

Od 100 – 500/24hod

- **Anúria** –

Pod 100/24hod

PORUCHY MOČENIA

- **Retencia moču** – zadržiavanie moču v močovom mechúre s neschopnosťou vyprázdenia
- **Polakyzúria** – časté nutkanie na močenie (napr. pri zápaloch MC)
- **Dyzúria** – bolestivé močenie
- **Strangúria** – rezanie a pálenie pri močení
- **Nyktúria** – časté močenie v noci
- **Enuresis nokturna** – nočné pomočovanie
- **Inkontinencia moču** – samovoľný odchod moču
- **Ischuria paradoxa** – chronická retencia moču spojená s odtekaním po kvapkách
- **Urgentné močenie** – silný pocit nutkania na močenie aj pri malej náplni močového mechúra

PATOLOGICKÉ PRÍMESI V MOČI

- **Proteinúria** – bielkoviny v moči
- **Pyúria** – hnis v moči
- **Hematúria** – erytrocyty v moči
- **Glykozúria** – cukor v moči
- **Ketonúria** – ketolátky v moči
- **Acetonúria** – acetón v moči
- **Bakteriúria** – baktérie v moči

U diabetikov,
pri hladovaní

KATETRIZÁCIA MOČOVÉHO MECHÚRA

Cievkovanie

- Jednorázové
- Permanentné

Ženu cievkuje sestra
Muža – lekár

INDIKÁCIE JEDNORÁZOVÉHO CIEVKOVANIA

- Vyprázdnenie močového mechúra, ak sa pacient nemôže vymočiť
- Odber sterilného moču
- Zistenie množstva reziduálneho moču
- Aplikácia kontrastnej látky
- Aplikácia liečiv
- Vyprázdnenie močového mechúra pred vyšetrením

INDIKÁCIE PERMANENTNEJ KATETRIZÁCIE

- Presné sledovanie množstva vylúčeného moču
- Prevencia retencie po operáciách
- Pri laváži – opakovaný výplach močového mechúra
- Pri inkontenencii

KATÉTER

- Tenká dutá cievka

Katéter musí byť:

- Sterilný
- Hladký
- Mäkký
- Nepoškodený

Jednocestný
Dvojcestný
Trojcestný

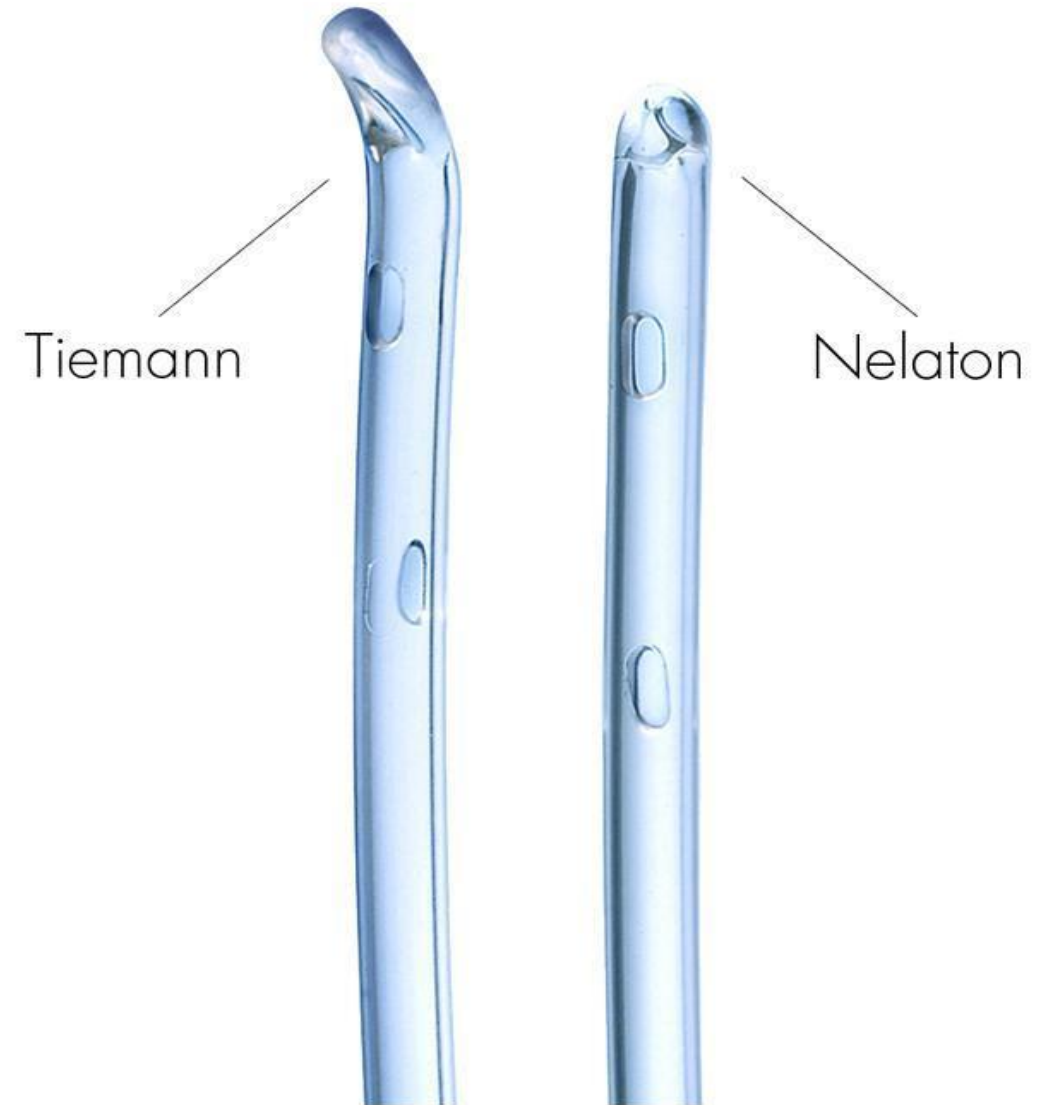
ODPORÚČANÉ VEĽKOSTI

- Deti 8-10 Fr
- Ženy 14-16 Fr
- Muži 18-20 Fr

Fr Jednotka objemu

TYPY KATÉTROV

- Nelatónov (deti a ženy)
- Tiemannov (u mužov)

FOLLEYOV KATÉTER

Dvojcestný

Trojcestný

JEDNORAZOVÁ KATETRIZÁCIA

- Katéter (zavedieme 5cm)
- Mesocain gel
- Dezf. Roztok
- Sterilné tampóny a mulový štvorec
- Sterilné rukavice
- Podložná misa
- Jednorázová podložka
- Sterilná perforovaná rúška
- Sterilná skúmavka na moč
- Emitná miska

Príprava
pacientky

PERMANENTNÁ KATETRIZÁCIA

- Folleyov katéter
- Zberné vrečko, striekačka a fyziologický roztok
- Mesocain gel, Dezf. Roztok
- Sterilné tampóny a mulový štvorec
- Sterilné rukavice
- Podložná misa, Jednorázová podložka
- Sterilná perforovaná rúška
- Emitná miska
- Nožnice, náplast na fixáciu katétra

Odber moču z PK

STAROSTLIVOSŤ O PACIENTA S PK

- Výmena 2-3 týždne
- Silikónový 2-3 mesiace
- Sledovať farbu, množstvo moču
- Zvýšená hygiena
- Sledovať príznaky infekcie

Krátkodobá 14 dní
Viac ako 14 dní - dlhodobá

Otvorený
Uzavretý
drenážny systém

Nemožno otvoriť na nijakom mieste
od katétra po zberné vrečko

VÝPLACH

Močového mechúra 1000ml

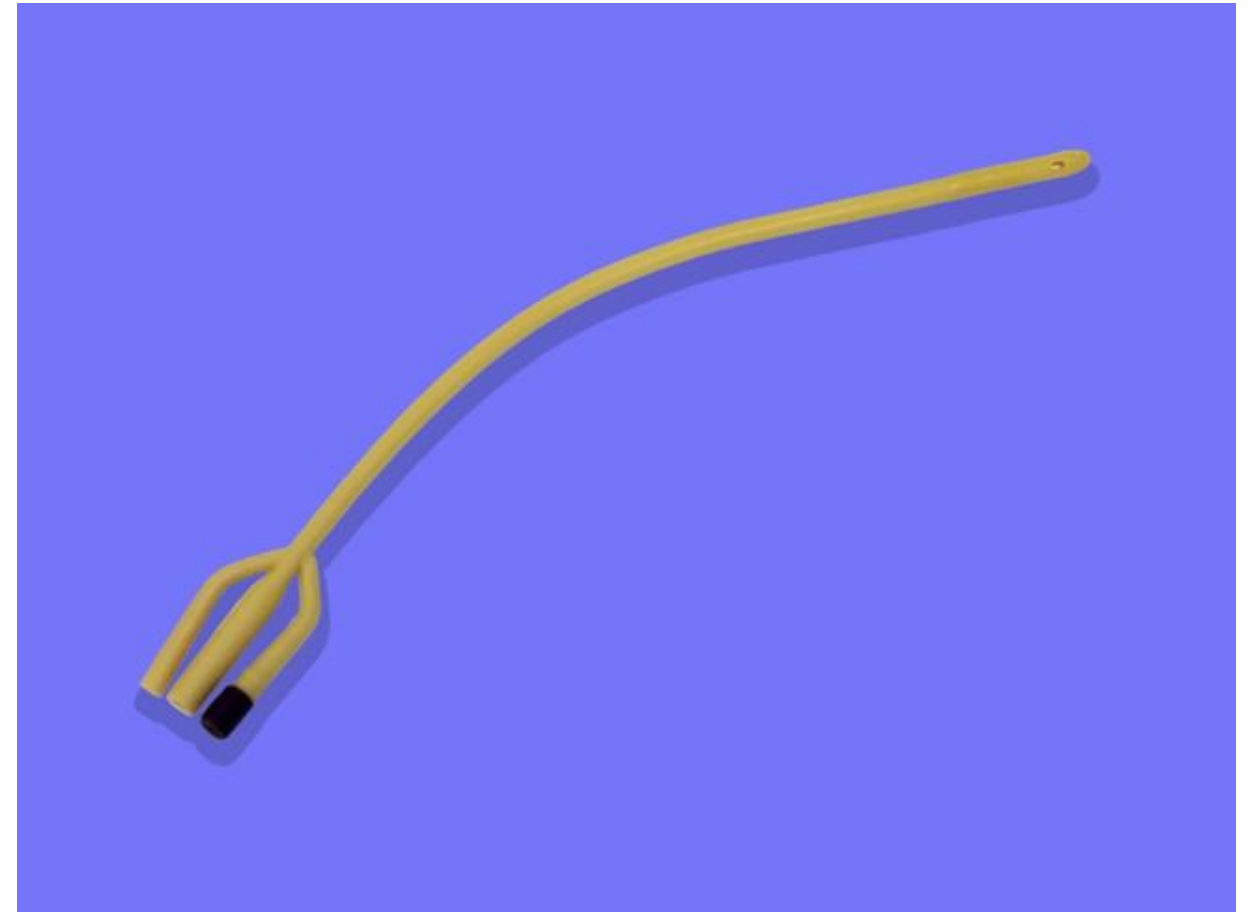
Katétra 200ml

- Vypláchnutie piesku alebo hnisu
- Dezinfekcia antiseptickým roztokom
- Aplikácia liečivých látok
- Udržanie priechodnosti

Indikácie

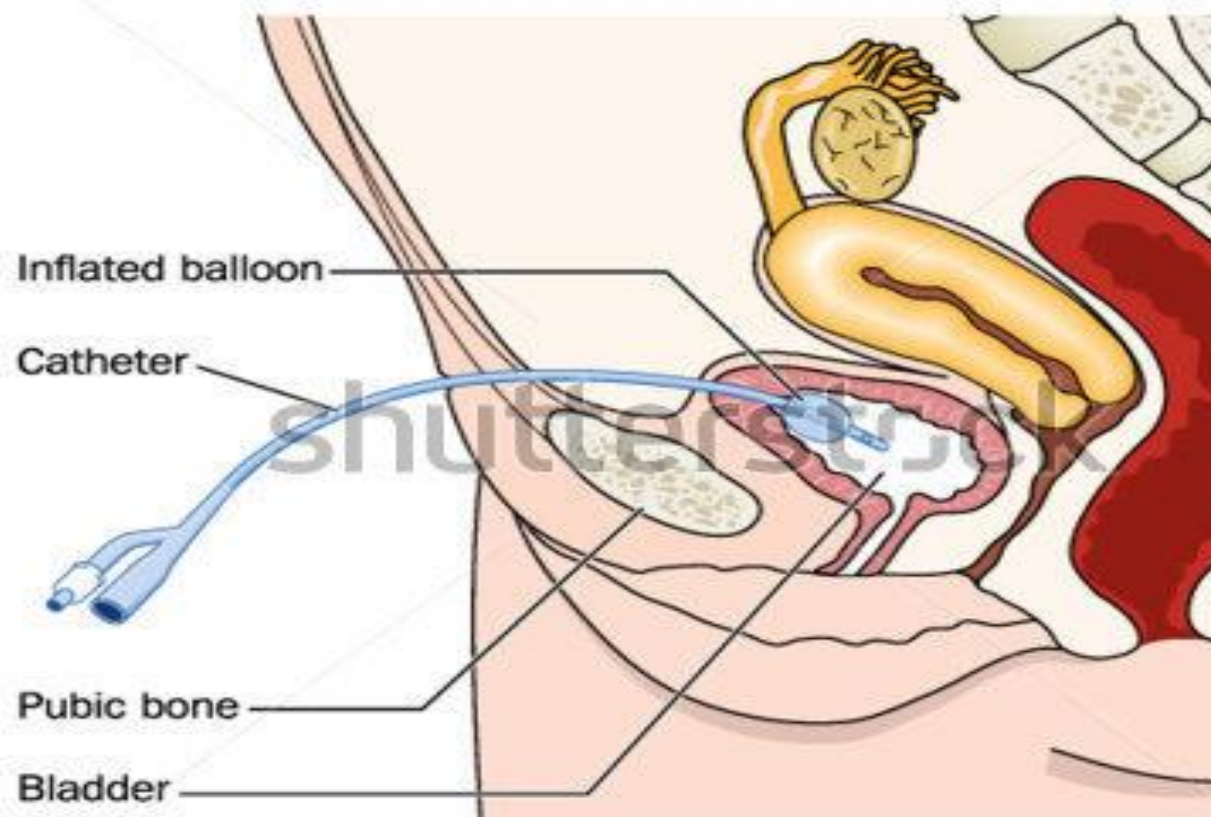
VÝPLACH

- Jednorázový
- Intermitentný – pravidelný interval
- Kontinuální

SUPRAPUBICKÝ KATÉTER

- Zavedený do močového mechúra punkciou cez brušnú stenu
- Realizuje lekár, sestra spolupracuje
- V lokálnej alebo celkovej anestéze

STAROSTLIVOSŤ O SUPRAPUBICKÝ KATÉTER

- Kontrola moču
- Sterilný preväz
- Posudzujeme schopnosť pacienta močiť
- Obnova močenia – uzatváranie na 3-4 hodiny
- Meníme každých 6-10 týždňov

AUTOKATETRIZÁCIA

Indikácie

- Pacient doma sám
- Niekoľkokrát denne
- Ochorenie chrbtice
- Zväčšená prostata
- Obštrukcie dolných močových ciest a retencia moču
- Inkontinencia moču
- Vrodené chyby

o3-6 hodín

JEDNORÁZOVÝ KATÉTER

EasiCath

Povrch je povlečený hydrofilným povlakom, ktorý sa aktivizuje po 30 sekundách od kontaktu s vodou

Pacient je poučený na urologickom oddelení

AUTOKATETRIZÁCIA

- https://www.youtube.com/watch?v=Lj_5qzYgNRc

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

PhDr. Terézia Fertalová, PhD.